

جهاد دانشگاهی استان کرمان

آوا شناسی

(Phonetics)

نویسنده:

Peter Roach

مترجمین:

وحیده ابوالحسنی زاده

(عضو هیات علمی دانشگاه شهید باهنر)

هادی کریم آبادی

(دانشجوی کارشناسی ارشد زبان شناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان)

سرشناسه	روح، پتر جان، ۱۹۴۳ - م
عنوان و نام پدیدآور	Roach, Peter John
مشخصات نشر	آواشناسی / پتر روح : مترجم وحیده ابوالحسنی زاده. هادی کریم آبادی
مشخصات ظاهری	کرمان : جهاد دانشگاهی ، واحد کرمان، ۱۳۹۳.
شابک	۱۳۱ ص. : مصور (رنگی) ، جدول .
وضعیت فهرست نویسی	۱ : ۵۷۶-۹۱۱-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Phonetics
یادداشت	کتاب حاضر با عنوان "آواشناسی و واج شناسی زبان انگلیسی" نیز منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه ص. {۱۰۵}.
عنوان دیگر	آواشناسی و واج شناسی زبان انگلیسی .
موضوع	آواشناسی
موضوع	زبان انگلیسی - آواشناسی
شناسه افزوده	ابوالحسنی زاده ، وحیده ، ۱۳۵۲ - مترجم
شناسه افزوده	جهاد دانشگاهی. واحد کرمان
رده بندی کنگره	۱۳۹۳ / ۹۲۸ / ۱۱۳۱ PE
رده بندی دیویی	۴۲۱ / ۵:

نام کتاب	آواشناسی
نویسنده	Peter Roach
مترجمین	وحیده ابوالحسنی زاده- هادی کریم آبادی
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۸۱۹۳۰
ناشر	جهاد دانشگاهی استان کرمان
تاریخ انتشار	۱۳۹۴:
تیراژ	۵۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول
شابک	۱ : ۵۷۶-۹۱۱-۶۰۰-۹۷۸
قیمت	۱۱۸۰۰ تومان

فهرست

۱	بخش اول
۱	۱- علم گفتار
۱	زنجیره گفتار
۲	آواشناسی
۶	آواشناسی و زبان‌شناسی
۹	۲- تولید آواهای گفتار
۹	گفتار و تنفس
۱۱	حنجره
۱۲	مجارى گفتار بالای حنجره
۱۳	توصیف تولید گفتار
۱۷	۳- طبقه‌بندی آواهای گفتار
۱۸	واک‌ها
۲۱	همخوان‌ها
۲۷	۴- نواخت و زبان‌های نواختی
۲۸	استفاده واژگانی و دستوری از نواخت
۲۹	سطوح نواختی و منحنی‌ها
۲۹	نواخت‌ها و بافت‌ها
۳۱	نواخت و تکیه زیروبمی
۳۳	۵- زبر زنجیری‌ها
۳۳	تکیه و لهجه
۳۵	آهنگ
۳۸	وزن
۳۹	سایر مشخصه‌های زبر زنجیری

۶- صوت‌شناسی آواهای گفتار ۴۱

شکل‌موج‌های فیزیکی ۴۱

طبقه‌بندی فیزیکی و تولیدی آواهای گفتار ۴۴

صوت‌شناسی مشخصه‌های زبرزنجیری ۴۸

۷- آواها در نظام‌ها ۵۱

نظام آواها ۵۲

کوه‌های آواها ۵۵

۸- گفتار پیوسته و هم‌تولیدی ۵۷

ممگونی ۵۸

هم‌تولیدی ۶۱

حذف ۶۵

۹- گونه ۶۷

گونه منطقه‌ای ۶۸

گونه اجتماعی ۶۹

تنوع سبک ۷۰

سن و تنوع ۷۰

انتخاب گفتار برای مطالعه ۷۱

۱۰- نتیجه‌گیری ۷۳

بخش دوم ۷۵

مطالعات ۷۵

واژه‌نامه ۱۰۳

منابع ۱۱۷

توسعه همه‌جانبه‌ی کشور عزیزمان ایران، مستلزم توسعه‌ی تحقیق، پژوهش و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین است که بخش عمده‌ای از این مسئولیت بزرگ، بر عهده‌ی استادان، محققان، دانشجویان و مؤسسات علمی و تحقیقاتی است. جهاد دانشگاهی نیز به عنوان نهادی برخاسته از انقلاب اسلامی با اهداف علمی، پژوهشی و فرهنگی، چاپ و نشر کتب علمی و دانشگاهی که نتیجه‌ی تحقیق، پژوهش و تلاش علمی و اندیشمندانه‌ی همکاران محترم عضو هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی می‌باشد را در کنار دیگر مسئولیت‌های خطیر خود، رسالتی مهم تلقی می‌نماید. امید که خداوند متعال ما را در انجام این مهم، بیش از پیش یاری فرماید.

دکتر رضا کامیاب مقدس
رئیس جهاد دانشگاهی استاکرمان

پیشگفتار مولف

هدف

چه توجیحی می‌تواند برای چاپ بک: سری از کتاب‌های مقدماتی در خصوص مطالعه زبان وجود داشته باشد؟ باید به خاطر داشت که زبانشناسی هم‌اکنون همواره با متون مقدماتی همراه است: تفاسیر و توضیحاتی که به نوبه خود جامع، معتبر و عالی می‌باشند. اما باید خاطر نشان کرد که این متون یک روش آکادمیک برای ارائه یک بینش دقیق در خصوص رشته زبانشناسی بوده و همگی طولانی و فنی می‌باشند. تا بتوانند هدف خود را به نحو احسن مشخص کنند. اما این متون برای افراد عامه دشوار می‌باشند. بنابراین، نیاز است تا کتب مقدماتی عمومی‌تر و تدریجی‌تر در مورد زبان ارائه کرد: متون ساده‌ای که درک ایده‌های پیچیده و دشوار را برای مردم آسان سازند. کتاب‌های موجود به همین منظور طراحی شده‌اند. بنابراین، هدف این کتاب‌ها استفاده از متون آکادمیکی دشوار در مورد زبانشناسی نمی‌باشد بلکه در عوض حمایت از این متون می‌باشد. هدف، ارائه یک پیش‌زمینه مفهومی است. این کتاب‌ها بر این باور استوارند که داشتن یک نقشه کلی از یک زمین قبل از بررسی مشخصه‌ها و ویژگی‌های جزئی‌تر آن در مقیاس‌های کوچک‌تر یک مزیت محسوب می‌شود. گاهی اوقات دانشجویان در معرض جزئیاتی قرار می‌گیرند که حتی نمی‌دانند این جزئیات به چه چیزی مربوط می‌شوند. پر واضح است که درک کلی ایده‌ها کافی نیست و به مطالعه دقیق آنها نیز نیاز است. اما مطالعه دقیق نیز می‌تواند بی‌معنی و بی‌فایده باشد مگر اینکه به یک نظریه کلی‌تر مرتبط باشد. در واقع، می‌توان گفت که پیش شرط یک بررسی جزئی‌تر آگاهی از کلیت آن جزئیات است. این کتاب و کتاب‌های مشابه به منظور ارائه یک نظریه کلی از حیطه‌های متفاوت مطالعه زبان طراحی شده‌اند. این کتب همچنین می‌توانند به عنوان یک بخش مقدماتی (پیش فرض) برای بررسی‌های جزئی‌تری عمل کنند که دانشجویان رشته زبانشناسی باید بدانند. اما، این سری از کتاب‌ها تنها به منظور کمک به دانشجویان طراحی نشده‌اند. مردم زیادی وجود دارند که به زبان علاقه‌مند هستند در صورتی که به هیچ وجه بطور آکادمیک درگیر رشته زبانشناسی نمی‌باشند. این افراد شاید اهمیت زبان را برای بررسی‌ها و مقاصد خودشان و یا برای آگاهی از چیزی که زندگی روزمره‌شان را شکل می‌دهد درک کنند. اگر زبان‌شناسان چیزهای مرتبط و آشکاری برای گفتن در مورد زبان داشته باشند، این مطالب احتمالاً نباید یک ارتباط ممتاز و برجسته باشد بلکه باید چیزی باشد که

برای مردم قابل فهم باشد نه برای دیگر زبان‌شناسان. این کتاب‌ها به منظور برآوردن این علائق کلی طراحی شده‌اند. این کتاب‌ها به منزله مقدماتی برای زبان عمومی و همچنین برای زبان‌شناسی به عنوان یک رشته می‌باشند.

طراحی

کتاب‌های موجود در این سری همگی دارای یک الگوی مشابه می‌باشند که عبارتند از چهار بخش "بررسی اجمالی، مطالعات، منابع و لغت‌نامه".

بررسی اجمالی

این بخش، مرور اجمالی ویژگی‌های اصلی بخشی از مطالعه زبان است که با حیطه و اصول بررسی زبان، مطالب اصلی و مفاهیم کلیدی آن سروکار دارد. این موارد به گونه‌ای ارائه شده و توضیح داده می‌شوند که برای افرادی که هیچ دانش یا تخصص قبلی در این رشته ندارند قابل درک و فهم باشند. این بخش بگونه‌ای نوشته شده که قابل خواندن و منظم باشد. و به همین خاطر این بخش بسیار ساده است. اما این بخش آنقدر هم که به نظر می‌آید ساده نیست. عدم وجود تخصص کافی به معنی عدم توانایی در خواندن یا ارزیابی ایده‌ها نمی‌باشد. جهالت به معنی عدم وجود دانش می‌باشد نه عدم وجود هوش. بنابراین این بخش به منظور برانگیختن جالش طراحی شده است. این بخش تصویری از یک رشته ارائه می‌دهد به نحوی که بتوان افکار را تحریک کرده و مشارکت انتقادی را در کشف ایده‌ها به همراه داشته باشد. این نوع نقشه برداری مفهومی دارای معایبی نیز می‌باشد: انتخاب مطالب مهم و روش ارائه آنها مورد پسند همه و خصوصاً قرار نمیگیرد. اما این بخش بر این باور نوشته شده است که باید یک روش جایگزین برای روشهای فنی وجود داشته باشد.

مطالعات

بعضی افراد به خواندن یا بازخوانی بخش مرور اجمالی بسنده میکنند. بعضی دیگر دوست دارند تا موضوع را پیگیری کنند و به همین خاطر به بخش مرور اجمالی به عنوان یک مقدمه برای یک مطالعه دقیق تر نگاه می‌کنند. بخش مطالعات این اتفاق مهم را برآورده می‌سازد. در این بخش خواننده با متونی سروکار دارد که از بخشهای اختصاصی تر گرفته شده‌اند. هدف این بخش از هدف بخش قبلی کاملاً متفاوت است. هدف این بخش این است که به جزئیات مربوط متون منبع توجه کند. سوالات موجود در این بخش به همین هدف طراحی شده‌اند: هدف این سوالات این است که خواننده توجه مستقیمی به نکات موجود در هر متن، نحوه مقایسه آن‌ها در متون مختلف و نحوه بررسی موضوعات مورد بحث در بخش قبل داشته باشد. هدف این بخش این است که خوانندگان یک آشنایی اولیه با بخش تخصصی

متون زبان شناسی و جایی که این موضوعات قابل دسترسی نمی باشند به دست آورده و با خواندن انتقادی آشنا شوند.

منابع

بخش مطالعات یکی از روشهای مفید برای ورود به مطالعه دقیق تر می باشد. روش دیگر استفاده از منابع مشروح در بخش سوم این کتاب است. در این بخش مجموعه ای از آثار (کتابها و مقالات) دیگران برای مطالعه بیشتر ارائه شده است. این بخش که با یکسری پیشنهادات همراه است نشان می دهد که چگونه با موضوعات بحث شده در بخش های متفاوت بخش مرور اجمالی روبرو شویم.

واژه نامه

در این بخش واژگان خاص در بخش مرور اجمالی ارائه شده اند. این واژگان بصورت تخصصی و فنی ارائه شده اند. معنی این واژگان در بخش "بحث" توضیح داده شده است اما در بخش واژه نامه این کتاب نیز این معانی مجدداً توضیح داده شده اند. بخش واژه نامه ارتباط مستقیمی با بخش مرور اجمالی دارد و به عنوان یک شاخص برای این بخش مورد استفاده قرار میگیرد. این بخش خوانندگان را قادر می سازد تا واژه مورد نظر را پیدا کردم و معنی آن را درک کنند و بنابراین از بخش مرور اجمالی به عنوان یک خلاصه مطلب از منابع استفاده کنند.

کاربرد این سری از کتاب‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که کاربرد انعطاف‌پذیری داشته باشند. هر کتاب یک عنوان مجزا و متفاوت است ولی همه کتاب‌ها دارای یک الگوی مشابه می‌باشند. چهار بخش مشترک در هر کتاب را می‌توان بسته به نیازها یا علایق خوانندگان به روش‌های متفاوت مورد استفاده قرار داد. بعضی افراد فقط به خواندن بخش مرور اجمالی و واژه نامه بسنده می‌کنند و تمایلی به پیگیری منابع پیشنهادی ندارند. بعضی‌ها تمایلی به ورود به بخش مطالعات ندارند. مجدداً باید خاطر نشان کرد که بخش مرور اجمالی را می‌توان به عنوان یک بخش مقدماتی مناسب برای رشته زبان شناسی کاربردی یا برای آموزش مدرسان در نظر گرفت و این در حالی است که بخش مطالعات بیشتر برای سمینارها در طی هر دوره مناسب می‌باشد. بطور خلاصه باید گفت که مفهوم مقدمه دارای معنی متفاوتی برای افراد متفاوت می‌باشد اما در همه موارد هدف ارائه دسترسی به دانش خاص و تحریک آگاهی نسبت به اهمیت این دانش است. این سری از کتابها برای ارائه دسترسی افراد و ارتقا این آگاهی در خصوص حیطه های متفاوت مطالعه زبان طراحی شده اند.

H. G. Widdowson

پیشگفتار مترجم

با انکال به خداوند ترجمه کتاب "phonetics" به انجام رسید تا از این طریق خدمتی باشد به دانشجویانی که دروس آواشناسی را می گذرانند.

کتاب موردنظر از دو بخش عمده تشکیل شده است که بخش اول به موضوعات مهم آواشناسی می پردازد. بدین صورت که مطالب آنچنان بیان شده است که حتی برای کسانی که اطلاعات قبلی از موضوع ندارند مناسب بوده و آنها را با این مفاهیم آشنا می کند. ابتدا از چگونگی تولید آواهای گفتار صحبت می کند و همخوان ها و واژه ها را توضیح داده و چگونگی تولید آنها و ساختمان حنجره را توصیف می کند. همچنین به واحدهای فرازبانی از جمله نواخت و آهنگ می پردازد. در آنجا از بافت هم استفاده شده و در آن این واحدها توصیف می شوند و بخش دوم شامل متونی می باشد که در مباحث آواشناسی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند. در بخش دوم سوالاتی نیز برای بسط موضوع مطرح شده است. همچنین منابع زیادی معرفی شده است که برای آشنایی بیشتر خواننده با موضوع مطرح شده می باشد.

هدف از این کتاب توصیف علمی مفاهیم مقدماتی آواشناسی است. بدین صورت که قبل از اینکه دانشجو به مفاهیم جزئی پردازد، ابتدا با مفاهیم کلی آشنا می شود. مفاهیم این کتاب برای کسانی که علاقه مند به آواشناسی هستند نیز مناسب است. البته این مطالب ممکن است مورد علاقه همه خوانندگان نباشد مخصوصاً کسانی که در این حوزه تخصص دارند.

این اثر برای تدریس در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری تهیه شده است. امید است این تلاش اندک در حوزه "زبان" مورد قبول خداوند قرار گیرد.

مترجم

وحیده ابوالحسنی زاده

هادی کریم آبادی